

Resultater af den offentlige høring om EU-borgerrettigheder 2020

FAKTAARK

15. december 2020

Mellem juli og oktober 2020 gennemførte Kommissionen en offentlig høring om EU-borgerrettigheder, som sammen med Eurobarometeret for EU-borgerskab og demokrati skal skabe input til rapporten om EU-borgerskab for 2020. Høringen modtog 343 svar fra 26 EU-medlemsstater og Storbritannien¹. Derudover blev der indsendt 23 holdningsdokumenter, der primært kom fra interessenter i civilsamfundet. Som sådan kan resultaterne, der opsummeres nedenfor, ikke generaliseres til EU's befolkning, men har snarere til formål at skabe dybdegående indsigt. Alle bidrag blev analyseret for at kaste lys over, hvordan EU-borgerrettigheder forstås, udøves og opleves i praksis. Dette faktaark fremhæver de centrale resultater, som man kan læse mere om i rapporten om den Offentlige høring om EU-borgerrettigheder 2020.

Udøvelse af EU-borgerrettigheder

For at kunne gøre brug af deres rettigheder skal borgerne vide, at de eksisterer. Over 60 %, 167 respondenter, mente, at der ikke gøres nok for at informere EU-borgere om deres EU-borgerrettigheder. Visse informerende hjemmesider såsom 'Europa' er velkendte, men generelt svarede respondenterne, at der var for mange individuelle hjemmesider, og at en sammenlægning var nødvendig.

Mere end 75 %, 202 respondenter, ville finde det nyttigt, hvis de kunne kontakte en dedikeret myndighed på nationalt plan, som kunne støtte dem i at udøve deres EU-borgerrettigheder.

På spørgsmålet om, hvad der begrænser borgernes adgang til deres europæiske borgerskabsrettigheder, henviste respondenterne til den digitale kløft, manglen på hjemmesider med strømlinet information samt utilstrækkelig samfundsuddannelse i skolerne i hele EU.

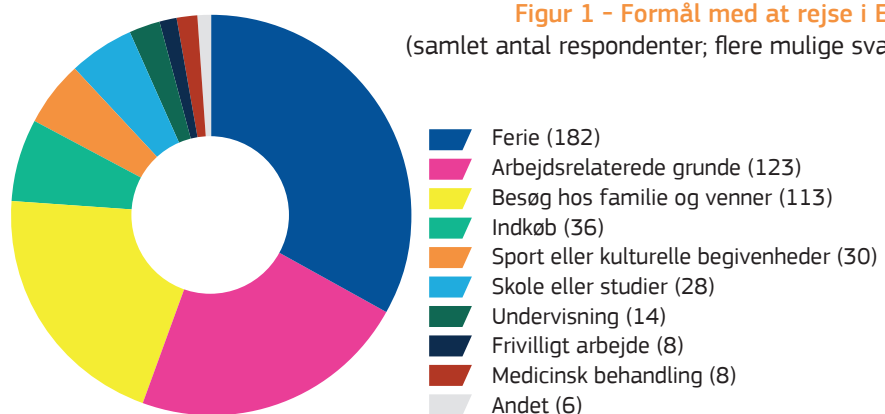
Civil Society Europe foreslår, at information **"bør gøres tilgængelig på skoler, arbejdspladser, arbejdsrelaterede agenturer og rejsebuureauer samt i sundhedsvæsenet og via foreninger, der leverer tjenester til borgerne, eller hvor der finder uddannelse, rekreation og sportsaktiviteter sted, samt lignende steder, for at nå ud til det størst mulige antal mennesker der, hvor de er"**.

Retten til at bevæge sig frit inden for EU

Retten til at bevæge sig frit er en af EU's indre markeds vigtigste principper. Alle EU-borgere, der rejser til et andet EU-land, gør brug af denne grundlæggende EU-borgerret.

De fleste respondenter svarede, at de primære årsager til deres rejser inden for EU var ferierejser, efterfulgt af arbejdsrejser og besøg hos venner og familie.

43 respondenter svarede, at de været ude for en form for forskelsbehandling, når de har gjort brug af retten til fri bevægelighed.

Figur 1 - Formål med at rejse i EU (samlet antal respondenter; flere mulige svar)

Kilde: EU-undersøgelse, offentlig høring om EU-borgerrettigheder 2020. Bemærk: Antal observationer: 240

¹ De britiske svar blev analyseret separat.

Retten til at bosætte sig i en anden medlemsstat

«Jeg ville ønske, jeg havde haft nøjagtige oplysninger om, hvor længe jeg kan opholde mig [i landet] uden at registrere mig, hvor jeg skal registrere mig, og især mere klare oplysninger om adgang til sundhedsvæsenet.»

Citat fra en EU-borger

EU-medlemsstat end det land, hvor de er statsborgere. Halvdelen af respondenterne har tidligere boet i et andet EU-land i mere end tre måneder.

Flertallet af respondenterne oplyste, at de har boet i en anden medlemsstat på grund af arbejde og uddannelse/læreplads og frivilligt arbejde.

Inden de flyttede til en anden medlemsstat, blev personlige kontakter, online tilgængelige oplysninger og helpdesks i afganglandet betragtet som de mest almindelige og nyttige informationskilder.

EU-borgere ønsker ofte, at de var blevet bedre informeret før flytningen om emner som sociale ydelser, sundhedsforsikring og registrering af ophold. Figur 2 viser de støtteforanstaltninger, som mobile EU-borgere mener ville være særdeles nyttige.

28 siger, at de var udsat for en form for forskelsbehandling på grund af deres nationalitet, da de var bosiddende i en anden medlemsstat. Disse oplevelser fandt sted i forbindelse med kontakt til banker, myndigheder og udlejere, som respondenterne mente behandlede dem forskelligt fra statsborgerne i det pågældende land.

28

respondenter siger, at de var udsat for en form for forskelsbehandling på grund af deres nationalitet, da de var bosiddende i en anden medlemsstat.

Figur 2 - Støtteforanstaltninger og deres anvendelighed i forbindelse med flytning til et andet EU-land (antal respondenter, der svarede enten «Meget hjælpsom» eller «Ganske hjælpsom»)

Støtteforanstaltninger	Fundet "meget nyttig" eller "ganske nyttig" af respondenter, der:	
	Tidligere har boet i et andet EU-land i mindst tre måneder (135 respondenter)	Ikke har boet i et andet EU-land i mindst tre måneder (136 respondenter)
1. En velkomstsession, arrangeret på lokalt niveau	99	108
2. Møder, workshops om specifikke opgaver og færdigheder	94	111
3. Sociale begivenheder med lokale eller andre mobile EU-borgere for at dele oplevelser	103	98
4. En online platform til modtagelse og udveksling af information	118	120
5. En national hjemmeside, der forklarer mobile EU-borgeres rettigheder i en national sammenhæng	111	114
6. Et online identifikationssystem til e-forvaltning, der omfatter hele EU	103	102
7. Sprogkurser	117	115
8. Andet	12	10

Kilde: EU-undersøgelse, offentlig høring om EU-borgerrettigheder 2020.

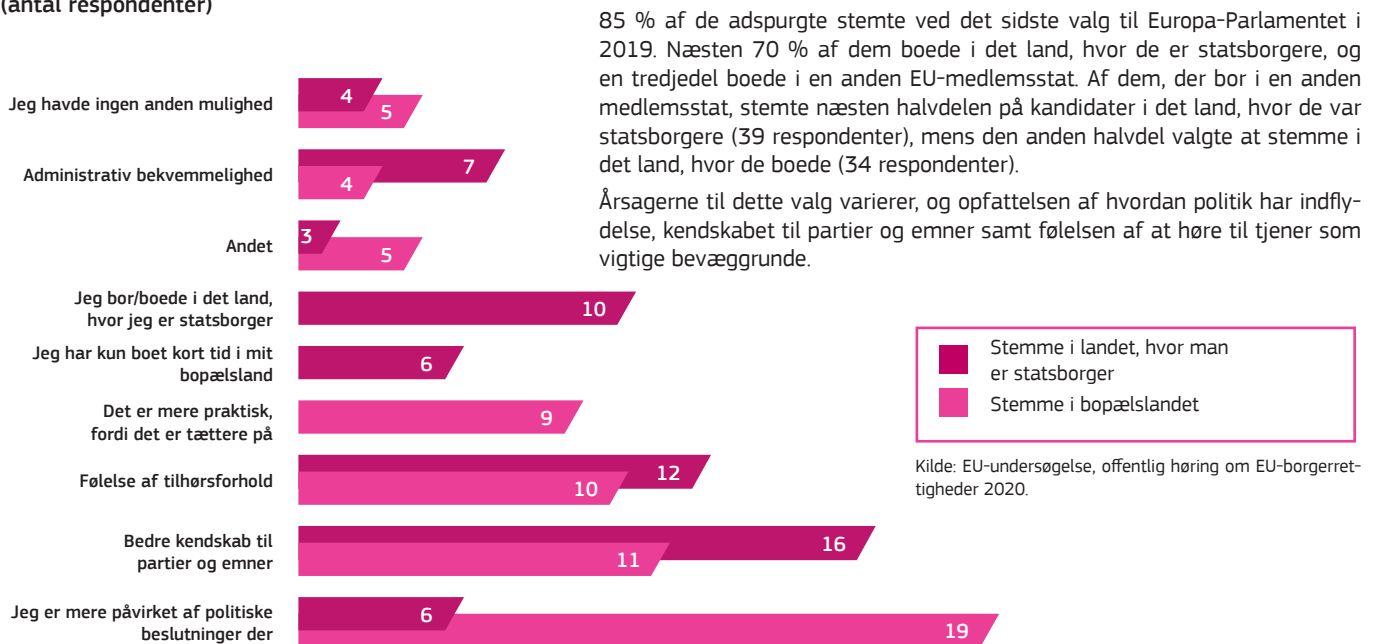
Derudover fremhævede respondenterne potentialet for:

- Et online identifikationssystem til e-forvaltning, der omfatter hele EU
- Nationale hjemmesider, der forklarer borgernes rettigheder

Retten til at stemme og stille op som kandidat

Mobile EU-borgere har ret til at stemme og stille op som kandidat til valg til Europa-Parlamentet i deres bopælsland på samme betingelser som statsborgere. Mobile EU-borgere kan også stemme og stille op som kandidater til lokalvalg i den medlemsstat, hvor de bor.

Figur 3 - Årsager til at stemme i bopælslandet i modsætning til det land, hvor man er statsborger (antal respondenter)

Elektronisk eller online afstemning blev betragtet som praktisk og lettere for borgere i udlandet. Dog var risikoen for svig, manipulation af stemmer og cyberangreb blandt respondenternes største bekymringer (blev valgt af 173 og 161 af respondenterne). 120 (46 % af respondenterne) mener, at fordelene ved elektronisk eller online afstemning dog stadig opvejer risiciene, mens 86 følte det modsatte.

Mere end halvdelen af respondenterne støttede brevafstemning. For dem, der ikke gik ind for brevafstemning, var årsagerne en frygt for blandt andet svindel og manipulation samt manglende tillid til postvæsenets funktion. Der er forskelle medlemsstaterne imellem, idet der er større tillid i lande, hvor brevafstemning allerede udøves på alle niveauer i valgsystemet.

Retten til konsulær beskyttelse

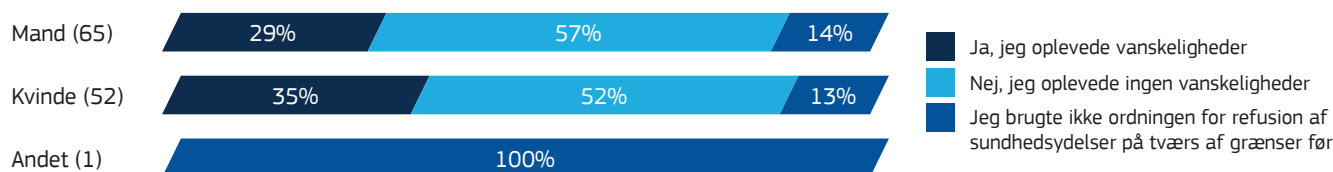
Som en del af deres EU-borgerrettigheder har EU-borgere ret til at søge hjælp fra en hvilken som helst EU-medlemsstats ambassade eller konsulat, hvis de befinder sig i en situation, hvor de har brug for hjælp uden for EU, og de ikke har mulighed for at få effektiv hjælp fra en ambassade eller et konsulat for deres egen medlemsstat.

Næsten en fjerdedel af respondenterne har været på rejse til et land uden for EU, hvor det land, som de er statsborgere i, ikke har en ambassade eller et konsulat. Af disse 24 % har 13 % gjort brug af deres ret til konsulær beskyttelse, primært på grund af mistede rejsedokumenter. Samlet set mente respondenterne, at denne støtte kunne udvikles og fremmes yderligere. De adspurgte angav, at EU-delegationer burde indtage en mere aktiv rolle i at hjælpe ikke-repræsenterede EU-borgere, især når det drejer sig om evakuering og hjemtransport af EU-borgere, udstedelse af akutte rejsedokumenter samt støtte til EU-borgere, der har været udsat for en forbrydelse, eller som er blevet arresteret.

Forenkling af mobilitet og dagligliv i Europa

Selv om Kommissionen vil give borgerne forbedrede værktøjer til at beskytte deres helbred gennem det nye EU4Health-program, drager EU-borgere allerede nytte af flere direktiver, der gælder på tværs af grænserne. For eksempel har EU-borgere ret til adgang til sundhedsydelser i alle medlemsstater og til at få refusion for behandlingen fra forsikringen i deres bopælsland. Selvom EU-borgere ofte søger lægebehandling i udlandet, er der begrænset erfaring med at få refusion for sundhedsydelser på tværs af grænser.

Figur 4 - Erfaringer og vanskeligheder ved brug af ordningen for refusion af sundhedsydelse på tværs af grænser

Kilde: EU-undersøgelse, offentlig høring om EU-borgerrettigheder 2020. Bemærk: Antal observationer: 240

49 respondenter har boet i en medlemsstat og arbejdet i en anden. For lidt over 25 % af dem førte dette til dobbeltbeskatning, mens 39 % var fritaget for beskatning i bopælslandet. Opfyldelsen af skatteforpligtelser blev fundet mere besværlig i bopælslandet (57 %) end i arbejdslandet (38 %). Den eneste respondent, der fandt hele processen meget let, havde ansat en skatterådgiver.

COVID-19-pandemiens indflydelse

Effekten af COVID-19 er udbredt, og foranstaltningerne for at beskytte folkesundheden samt økonomien har været hurtige. Samtidig er der udfordringer, der varer ved. Ifølge European Citizen Action Service **“har mobile EU-borgere oplevet hidtil usete forhindringer som følge af den igangværende COVID-19-pandemi”**.

Under COVID-19-pandemien er det kun 73 af respondenterne, der boede i en anden medlemsstat end den, hvor de er statsborgere, eller som blev overrasket af COVID-19-pandemien, mens de var på rejse til et andet EU-land. Omkring 50 respondenter havde ingen problemer med at få adgang til oplysninger på et sprog, de kunne forstå, eller om foranstaltninger, der skulle træffes, eller om muligheden for at rejse.

I forlængelse af nationale COVID-19-foranstaltninger, har du så oplevet problemer med at få adgang til noget af nedenstående, mens du opholdt dig i en anden EU-medlemsstat?	Ja, jeg har haft problemer	Nej, jeg har ikke haft problemer	Ikke relevant	Jeg ved det ikke	Antal svar
1. Nødvendige oplysninger på et sprog, du forstår, om pandemien og de foranstaltninger, der skulle træffes	19 %	70 %	10 %	1 %	73
2. Nødvendige oplysninger på et sprog, du forstår, om grænsesituationen i dit opholdsland eller det land, du var på vej igennem	29 %	64 %	5 %	1 %	73
3. Hjælp til at komme sikkert hjem	12 %	16 %	66 %	5 %	73
4. Nødvendige dokumenter fra det land, hvor du er statsborger (såsom fornyede id-dokumenter)	16 %	26 %	52 %	5 %	73
5. Nødvendige dokumenter til dit opholdsland (såsom opholdsdokumenter eller visa til familiemedlemmer uden for EU)	15 %	22 %	56 %	7 %	73
6. Specifik sundhedsmæssig støtte	18 %	32 %	48 %	3 %	73
7. Anden specifik støtte såsom børnepasning til personer i centrale stillinger	6 %	15 %	72 %	7 %	72
8. Andet	14 %	9 %	58 %	19 %	43

Samlet set følte 184 (70 %) sig godt informeret om situationen, og 176 (67 %) kunne finde de oplysninger, de havde brug for om pandemien via nationale institutioner og EU-institutioner eller gennem medierne. For 117 respondenter (47 %) leverede medierne dog ikke nyttige oplysninger.

Konklusion

EU-statsborgerskabet, en unik juridisk status, er et af de mest betydningsfulde resultater af det europæiske projekt. At kunne nyde godt af rettigheder på tværs af grænser i praksis, for eksempel retten til at stemme, studere, arbejde eller bo i andre EU-medlemsstater, påvirker alle europæeres hverdag, og beskyttelsen og forbedringen af disse rettigheder er et centralt omdrejningspunkt i Kommissionens arbejde. COVID-19-pandemien har yderligere påvist EU-borgerrettighedernes vigtighed.

Denne høring har givet Kommissionen værdifuld indsigt i dens bestræbelser på at give EU-borgere konkrete fordele med hensyn til effektivt at kunne nyde godt af deres EU-borgerrettigheder.